

BIBLIOGRAFIE

PŘEDMLUVA

Názory Muhammada Baradeje lze najít na twitter.com/#!/ElBaradei.

Citáty Mosába El Šamii a Nohy Hamedové pocházejí z Yahoo! news ze dne 2/6/2011, dostupné na news.yahoo.com/s/yblog_exclusive/20110206/ts_yblog_exclusive/egyptian-voices-from-tahrir-square.

Ohledně dvanácti okamžitých požadavků z blogu Waela Khalila, viz alethonews.wordpress.com/2011/02/27/egypt-reviewing-the-demands/.

Reda Metwalye cituje Al Jazeera ze dne 2/1/2011, na english.aljazeera.net/news/middle-east/2011/02/2011212597913527.html.

Kapitola 1

TAK BLÍZKO U SEBE, A PŘESTO TAKOVÝ ROZDÍL

Dobré pojednání o španělském průzkumu řeky Rio de La Plata se nachází v Rock (1992), kap. 1.

O objevení a kolonizaci Guaraní, viz Ganson (2003). Citace z Sagahúna, viz Sagahún (1975), s. 47–49. Gibson (1963) je zásadní práce na téma španělského dobývání Mexika a institucí, které tam zavedli. Casasovy výroky, viz de las Casas (1992), s. 107 a 117–18.

O Pizarrovi v Peru, viz Hemming (1983). V kapitolách 1–6 píše o setkání v Cajamarce a pochodu na jih a dobytí inckého hlavního města Cuzca. O de Toledovi viz Hemming (1983), kapt. 20. Bakewell (1984) přináší přehled fungování mity v Potosí a Dell (2010) udává statistické důkazy, které ukazují na její dlouhodobě přetrvávající vlivy.

Výrok Arthura Younga uvádí Sheridan (1973), s. 8. O rané historii Jamestownu pojednává řada dobrých knih, například Price (2003) a Kupperman (2007). Naše pojetí silně ovlivnili Morgan (1975) a Galenson (1996). Výrok Anase Todkilla uvádí Todkill (1855). Citáty Johna Smithe převzaté z Price (2003), s. 77, 93 a 96. Marylandská charta, Základní ústava Karolíny a další koloniální ústavy jsou dostupné na internetu v rámci Avalon Project Yaleské univerzity.

Bakewell (2009), kap. 14, pojednává o nezávislosti Mexika a tamní ústavě. O politické nestabilitě po vyhlášení samostatnosti a prezidentech, viz Stevens (1991) a Knight (2011). Coatsworth (1978) je zásadní práce o důkazech o ekonomickém úpadku Mexika po získání nezávislosti. Haber (2010) přináší srovnání vývoje bankovníctví v Mexiku a ve Spojených státech Sokoloff (1988), Sokoloff a Khan (1990) přinášejí důkazy o sociálním původu vynálezců ve Spojených státech, kteří podávali patentové žádosti. Životopis Thomase Edisona viz Israel (2000). Haber, Maurer a Razo (2003) navrhuji interpretaci politické ekonomie za vlády Porfiria Díaze víceméně v duchu našeho pojetí. Haber, Klein, Maurer a Middlebrook (2008) rozšiřují toto zpracování Mexické politické ekonomie na dvacáté století. O rozdílné alokaci zdrojů v pohraniční v Severní a v Latinské Americe, viz Nugent a Robinson (2010) a García-Jimeno a Robinson (2011). Hu-DeHart (1984) pojednává o deportaci kmene Yaqui v 6. kapitole. O majetku Carlose Slima a jak k němu přišel, viz Relea (2007) a Martinez (2002).

PROČ STÁTY SELHÁVAJÍ

Naše pojetí srovnání ekonomického vývoje na americkém kontinentu vychází z našich vlastních výzkumů se Simonem Johnsonem, viz Acemoglu, Johnson a Robinson (2001, 2002) a také ho silně ovlivnili Coatsworth (1978, 2008) a Engerman a Sokoloff (1997).

Kapitola 2

TEORIE, KTERÉ NEFUNGUJÍ

Názory Jareda Diamonda na nerovnost ve světě jsou vysvětleny v jeho knize *Guns, Germs and Steel* (1997). Sachs (2006) objasňuje svou vlastní variantu geografického determinismu. Názory na kulturu jsou v akademické literatuře velmi rozšířené, ale nikdy nebyly shrnuty do jedné práce. Weber (2002) tvrdí, že protestantská reformace vysvětluje, proč právě v Evropě došlo k průmyslové revoluci. Landes (1999) nabízí teorii, že se u Severoevropanů vyvinul jedinečný soubor kulturních postojů, který vede k tvrdé práci, úsporám a inovativnosti. Harrison a Huntington, ed. (2000), uvádí silné argumenty o významu kultury pro ekonomický rozvoj. Teze o existenci jakési vyšší britské kultury nebo vyššího souboru britských institucí, je rozšířená a sloužila jako vysvětlení výjimečného postavení USA (Fisher, 1989) a také srovnávacích vzorců vývoje ekonomik všeobecně (La Porta, Lopez-de-Silanes a Shleifer, 2008). Práce Banfielda (1958) a Putnama, Leonardiho a Nanettiho (1994) představují velmi vlivnou kulturní interpretaci toho, jak jeden prvek kultury, či podle jejich terminologie „sociální kapitál“, působí chudobu na jihu Itálie. Přehled toho, jak ekonomové používají pojetí kultury, viz Guiso, Sapienza a Zingales (2006). Tabellini (2010) zkoumá korelaci mezi mírou vzájemné důvěry u lidí v západní Evropě a úrovní ročního důchodu na hlavu. Nunn a Wantchekon (2010) ukazují, jak nedostatek důvěry a sociálního kapitálu v Africe koreluje s intenzitou obchodu s otroky v minulosti.

Historii Konga kvalitně zpracovává Hilton (1985) a Thornton (1983). Technologická zaostalost v Africe, viz Goody (1971), Law (1980) a Austen a Headrick (1983).

Definice ekonomie podle Robbinsa se nachází v jeho knize, viz Robbins (1935), s. 16.

Výroky Abby Lernerera převzaty z: Lerner (1972), s. 259. Myšlenka, že nedostatek vědomostí vysvětluje rozdílný ekonomický vývoj, je zahrnuta ve většině analýz ekonomického rozvoje a politických reforem, např.: Williamson (1990), Perkins, Radelet a Lindauer (2006) a Aghion a Howitt (2009). V poslední době se silnou verzí tohoto názoru přišli Banerjee a Duflo (2011).

Acemoglu, Johnson a Robinson (2001, 2002) obsahuje statistickou analýzu srovnání vlivu institucí, geografie a kultury, která ukazuje, že vliv institucí převažuje nad ostatními dvěma vzhledem k rozdílům v důchodu na hlavu v dnešní době.

Kapitola 3

JAK SE VYTVÁŘÍ PROSPERITA A JAK CHUDOBA

Rekonstrukce setkání mezi Hwang Pyŏng-Wŏnem a jeho bratrem je převzata z rozhovoru Jamese A. Foley s Hwangem, který je přepsán ve Foley (2003), s. 197–203.

Pojem extraktivní instituce pochází z: Acemoglu, Johnson a Robinson (2001). Termín inkluзивní instituce nám navrhl Tim Besley. Termín ekonomičtí poražení a rozdíl mezi nimi a politickými poraženými pochází z: Acemoglu a Robinson (2000b). Údaje o Barbadosu uvádí Dunn (1969). Naše pojednání o sovětské ekonomice vychází z těchto publikací: Nove (1992) a Davies (1998). Allen (2003) má alternativní a pozitivnější interpretaci sovětské ekonomické historie.

V literatuře o sociálních vědách je mnoho výzkumů, které souvisejí s naší teorií a argumenty. Acemoglu, Johnson a Robinson (2005b) uvádí přehled takové literatury a náš příspěvek k ní. Institucionální hledisko ve srovnávacím studiu rozvoje zemí staví na mnoha důležitých pracích. Zvláště pozoruhodné jsou práce Northovy, viz North a Thomas (1973), North

(1982), North a Weingast (1989) a North, Wallis a Weingast (2009). Olson (1984) také uvádí velmi vlivný popis politické ekonomie hospodářského růstu. Mokyr (1990) je zásadní kniha, která dává do souvislosti ekonomickou porážku a technologické změny v historii světa. Pojem „ekonomický poražený“ je velmi široce rozšířený v sociálních vědách jako vysvětlení toho, proč nevznikají výkonné instituce a nedostavují se politické výsledky. Naše interpretace, která staví na: Robinson (1998) a Acemoglu a Robinson (2000b, 2006b), se liší zdůrazněním myšlenky, že nejdůležitější překážka vzniku inkluzivních institucí je strach elit, že ztratí svou politickou moc. Jones (2003) přináší bohaté srovnání historie a zdůrazňuje přitom podobná témata, Engerman a Sokoloff (1997) ve své významné práci o obou Amerikách také zdůrazňují tyto myšlenky. Zásadní ekonomickou interpretaci nedostatečného rozvoje v Africe rozvinul Bates (1981, 1983, 1989), jehož práce nás velmi ovlivnily. Zásadní studie od Daltona (1965) a Killicka (1978) zdůrazňují roli politiků ve vývoji Afriky a zvláště to, jak strach ze ztráty politické moci ovlivňuje hospodářskou politiku. Pojem „ekonomický poražený“ byl již dříve implicitní v dalších teoretických pracích z politické ekonomie, například Besley a Coate (1998) nebo Bourguignon a Verdier (2000). Roli politické centralizace a státních institucí ve vývoji země velmi silně zdůrazňují sociologové, následovníci Maxe Webera. Význačné jsou následující práce: Mann (1986, 1993), Migdal (1988) a Evans (1995). Souvislosti mezi státem a vývojem v Africe zdůrazňují Herbst (2000) a Bates (2001). Ekonomové v poslední době začali také přispívat k tomuto tématu, např. Acemoglu (2005) a Besley a Persson (2011). Johnson (1982), Haggard (1990), Wade (1990) a Amsden (1992) zdůrazňují, jak specifická hospodářská politika států východní Asie umožnila ekonomický úspěch těchto zemí. Finley (1965) přináší zásadní argumenty o tom, že otrokářství je zodpovědné za nedostatečnou technologickou dynamiku v antickém světě. Myšlenku, že růst pod extraktivními institucemi je možný, ale také mu zřejmě dojde energie, zdůrazňuje Acemoglu (2008).

Kapitola 4

MALÉ ROZDÍLY A ZLOMOVÉ OKAMŽIKY: TÍHA DĚJIN

Benedictow (2004) přináší autoritativní přehled o morové epidemii, jeho odhady o počtu obětí jsou ovšem diskutabilní. Citace z Boccacia a Ralpha ze Shrewsbury jsou uvedeny podle Horroxe (1994). Hatcher (2008) uvádí přesvědčivý výčet předzvěstí a příchodu moru do Anglie. Text Zákona o dělnících je dostupný na webových stránkách projektu Avalon: <http://avalon.law.yale.edu/>.

Zásadní prací o vlivu morové epidemie na rozdílnosti na východě a západě Evropy je North a Thomas (1973) a zvláště pak Brenner (1976), jehož analýza toho, jak původní distribuce politické moci ovlivnila následky morové rány, silně ovlivnila naše názory. Na téma druhého nevolnictví ve východní Evropě, viz DuPlessis (1997). Conning (2010) a Acemoglu a Wolitzky (2011) formálně rozvinuli Brennerovy teze. Výrok Jamese Watta uvádí Robinson (1964), s. 223–24. V publikaci Acemoglu, Johnson a Robinson (2005a) jsme poprvé představili argument, že interakce mezi atlantickým obchodem a původními institucionálními rozdíly vedla k posunu anglických institucí a nakonec i k průmyslové revoluci. Pojem kritická situace se poprvé objevuje u Lipseta a Rokkana (1967). O roli institucí v dlouhodobém rozvoji Osmanské říše pojednávají tyto zásadní práce: Owen (1981), Owen a Pamuk (1999) a Pamuk (2006).

Kapitola 5

„VIDĚL JSEM BUDOUCNOST, A ONO TO FUNGUJE.“

O Steffenově cestě do Ruska a o tom, co řekl Baruchovi, viz Steffens (1931), kap. 18, s. 790 až 802. Počet lidí, kteří hladověli ve 30. letech, uvádíme podle Daviese a Wheatcrofta

(2004). Údaje ze sčítání lidu v roce 1937 viz see Wheatcroft a Davies (1994a, 1994b). Povahou inovací v sovětské ekonomice se zabývá Berliner (1976). Naše pojednání o skutečném fungování stalinismu, a zvláště pak plánovaného hospodářství, vychází z práce Gregoryho a Harrisona (2005). O tom, jak autoři amerických učebnic ekonomie stále špatně chápali sovětský ekonomický růst, viz Levy a Peart (2009).

Naše pojetí a interpretace kmene Leleů a Bušongů pochází z prací Douglesové (1962, 1963) a Vansiny (1978).

Koncept „dlouhého léta“ viz Fagan (2003). Přístupný úvod do natufské kultury a archeologických nalezišť, o kterých píšeme, lze nalézt u Mithea a Barkera (2006). Zásadní prací o nalezišti Abú Hurejra je Moore, Hillman a Legge (2000), která dokládá, jak se usedlý život a institucionální instituce objevily ještě před zemědělstvím. Celkový přehled důkazů o tom, že usedlý způsob života se objevil před zemědělstvím, viz Smith (1998) a pro případ natufské kultury viz Bar-Yosef a Belfer-Cohen (1992). Naše pojetí neolitické revoluce inspiroval Sahlins (1972), který uvádí také epizodu o domorodcích z kmene Yir Yoront.

Naše pojednání o mayské historii vychází z Martina a Grubeho (2000) a Webstera (2002).

Rekonstrukce dějin obyvatelstva Copánu pochází z publikace Webster, Freter a Gonlin (2000). Počet datovaných památek uvádějí Sidrys a Berger (1979).

Kapitola 6

VZDALOVÁNÍ

Pojednání o Benátkách vychází z práce Pugy a Treflera (2010), a z 8. a 9. kap. Lanea (1973).

Materiály o Římě lze nalézt v mnoha standardních historických pracích. Naše interpretace římských ekonomických institucí vychází z děl Finlaye (1999) a Banga (2008). Naše pojednání o úpadku Říma vychází z Ward-Perkinse (2006) a Goldsworthyho (2009). Na téma institucionálních změn v pozdní Římské říši viz Jones (1964). Příhodu o Tiberiovi a Hadriánovi uvádí Finley (1999).

Důkazy z lodních vraků poprvé použil Hopkins (1980). Jejich přehled a přehled hloubkových vrtů v grónském ledu podává De Callatař (2005) a Jongman (2007).

Tabule z Vidnolandy jsou dostupné online na vindolanda.csad.ox.ac.uk. Použili jsme ukázkou z TVII Pub. no.: 343.

Naše pojednání o faktorech, které vedly k pádu římské vlády v Británii, vychází z Cleryho (1989), kap. 4., Faulknera (2000), kap. 7, a Darka (1994), kap. 2. O království Aksum viz Munro-Hay (1991). Zásadní prací o evropském feudalismu a jeho původu je Bloch (1961), o feudalismu v Etiopii viz Crummey (2000). Phillipson (1998) srovnává pád Aksumského království a Římské říše.

Kapitola 7

BOD ZLOMU

Příběh o stroji Williama Leea a jeho setkání s královnou Alžbětou je dostupný na calverton.homestead.com/willlee.html.

Allen (2009b) uvádí údaje o skutečných mzdách podle Diokleciánova ediktu o maximálních cenách.

Naše argumenty o příčinách průmyslové revoluce silně ovlivnili North a Thomas (1973), North a Weingast (1989), Brenner (1993), Pincus (2009) a Pincus a Robinson (2010).

Tyto autory zase inspirovaly rané marxistické interpretace institucionálního posunu v Británii a zrození kapitalismu; viz Dobb (1963) a Hill (1961, 1980). Viz též Tawneyho (1941) teze o tom, jak program budování státu Jindřicha VIII. změnil sociální strukturu Anglie.

Text Velké listiny práv a svobod (Magna Charta) je dostupný na stránkách Projektu Avalon.

Elton (1953) je zásadní práce o vývoji státních institucí za Jindřicha VIII. a Neale (1971) je uvádí do souvislosti s vývojem parlamentu.

O anglickém rolnickém povstání viz Hilton (2003). Citát o monopolech od Ch. Hilla uvádí Hill (1961), s. 25. O období „osobní vlády“ Karla I. viz Sharp (1992). Naše údaje o tom, jak byly různé skupiny a regiony pro nebo proti parlamentu, pocházejí z těchto prací: Brunton a Pennington (1954), Hill (1961) a Stone (2001). Pincus (2009) je základní práce o Slavné revoluci a pojednává o mnoha konkrétních změnách v politice a ekonomických institucích, například o zrušení daně z krbu a vzniku Bank of England. Viz také Pincus a Robinson (2010). Pettigrew (2007, 2009) pojednává o útocích proti monopolům, včetně Královské africké společnosti, a naše údaje o peticích pocházejí z jeho prací. Knights (2010) zdůrazňuje politický vliv petic. Naše informace o bance C. Hoare's & Co. pocházejí od Temina a Votha (2008).

Naše informace o kontrolorovi G. Cowperthwaiteovi a administraci spotřební daně pocházejí od Brewera (1988).

Náš přehled enomické historie průmyslové revoluce se opírá o Mantoux (1961), Dauntona (1995), Allena (2009a) a Mokyra (1990, 2009), který uvádí podrobnosti o slavných vynálezcích a vynálezech. Příběh o Baldwynově rodině uvádějí Bogart a Richardson (2009, 2011), kteří podtrhují souvislost mezi Slavnou revolucí, reorganizací vlastnického práva a výstavbou silnic a kanálů. O „kalikovém“ a „manchesterském“ zákoně viz O'Brien, Griffiths a Hunt (1991), kde jsou také zdroje našich citací z těchto zákonů. O převaze nových lidí v průmyslu viz Dauntton (1995), kap. 7, a Crouzet (1985). Naše pojednání o tom, proč k největším institucionálním změnám došlo neprve v Anglii, vychází z: Acemoglu, Johnson a Robinson (2005a) a Brenner (1976). Údaje o počtu nezávislých obchodníků a jejich politických preferencích uvádí Zahedieh (2010).

Kapitola 8

U NÁS DOMA NE

O odporu vůči knihtisku v Osmanské říši píše Savage-Smith (2003), s. 656–59. Srovnávací historii gramotnosti uvádí Easterlin (1981).

Pojednání o politických institucích ve Španělsku vychází z Thompsona (1994a, 1994b). Důkazy o ekonomickém úpadku Španělska v tomto období uvádí Nogal a Prados de la Escosura (2007).

Naše pojednání o překážkách ekonomického vývoje Rakouska-Uherska vychází z Bluma (1943), Freudembergera (1967) a Grosse (1973). Výroky Marie Terezie uvádí Freudemberger na str. 495. Všechny ostatní výroky hraběte Hartiga a Františka I. uvádí Blum. Odpověď Františka I. delegaci z Tyrolska citujeme podle Jásziho (1929), s. 80–81. Odpověď Friedricha von Gentz Robertu Owenovi uvádí rovněž Jászi (1929), s. 80. O Rothschildech v Rakousku viz Corti (1928), kap. 2.

Naše analýza Ruska vychází z Gerschenkrona (1970). Citáty Kropotkina jsou ze str. 60 této knihy z r. 2009. Korespondenci mezi Mikulášem a Michailem citujeme podle Saunderse (1992), s. 117. Kankrinův citát o železnici uvádí Owen (1991), s. 15–16.

Mikulášův projev na průmyslové výstavě uvádí Pintner (1967), s. 100.

Citace A. A. Zakrjevského uvádí Pintner (1967), p. 235.

O admirálu Čengovi viz Dreyer (2007). Hospodářské dějiny Číny počátku novověku zpracovali Myers a Wang (2002), odtud ze s. 564–65 pochází i citovaný výrok Tchanga Čchena.

Přehled historie Etiopie sepsal Zewde (2002). Údaje o tom, jak extraktivní byly instituce v dějinách Etiopie, udává Pankhurst (1961), odtud pocházejí i citáty uvedené v této kapitole.

Náš popis somálských institucí a dějin pochází od Lewise (1961, 2002). Xeer rodu Hassan Ugaas uvádíme podle Lewise (1961), náš popis krevních sporů je tamtéž v kap. 8, kde

PROČ STÁTY SELHÁVAJÍ

je také uvedeno mnoho dalších příkladů. O království Taqali a písmu viz Ewaldová (1988).

Kapitola 9

JAK ZVRÁTIT VÝVOJ

Naše pojednání o tom, jak holandská Východoindická společnost zabrala souostroví Banda a ostrov Ambon a o jejím negativním vlivu na vývoj v jihovýchodní Asii viz Hanna (1978) a zvláště pak Ried (1993), kap. 5. Citát Tomé Pirese je na str. 271, o holandské továrně v Maguindanau na str. 299, výrok sultána Maguindanaoa na s. 299–300. Údaje o vlivu holandské Východoindické společnosti na ceny koření udává O'Rourke a Williamson (2002).

Autoritativní přehled otrokářství v africké společnosti a jeho vlivu na obchod s otroky má Lovejoy (2000), na s. 47, obr. 31 uvádí konsenzuální odhady rozsahu obchodu s otroky. Nunn (2008) přináší první kvantitativní odhady vlivu obchodu s otroky na africké ekonomické instituce a hospodářský růst. Svědectví Francise Moora uvádí Lovejoy (2000), s. 89–90. Law (1977) je základní studie o expanzi státu Oyo. Odhad vlivu obchodu s otroky na populaci v Africe přebíráme od Manninga (1990). Lovejoy (2000), kap. 8, esej v: Law (1995), a významná kniha od Austina (2005) jsou základní pro naši analýzu období zákonného obchodu. Údaje o poměrném počtu zotročených Afričanů má Lovejoy (2000), např. na s. 192, obr. 9.2.

Údaje o pracovním trhu v Libérii pocházejí z publikace Clower, Dalton, Harwitz a Walters (1966).

Myšlenku duální ekonomiky rozvíjí Lewis (1954). Fergusson (2010) vyvinul matematický model duální ekonomiky. Teze, že je to dílo kolonialismu, se poprvé objevuje v zásadním souboru esejů editorů Palmera a Parsonse (1977). Naše pojednání o Jižní Africe vychází z Bundyho (1979) a Feinsteina (2005).

Slova misionáře z církve Moravských bratří cituje Bundy (1979), s. 46, a John Hemming tamtéž na s. 72. Rozšíření nakupování půdy na východě území Griquů, viz Bundy, s. 89; úspěch Stephena Sonjicy viz Bundy, s. 94; citát Matthewa Blytha je na s. 97 a citát evropského pozorovatele na území kmene Fingo z roku 1884 je tamtéž na s. 100–101. Výrok George Albua cituje Feinstein (2005), s. 63; ministr pro záležitosti domorodců je citován podle Feinsteina, s. 45, a Verwoerda citujeme z téže knihy, s. 159. Údaje o skutečných mzdách v afrických zlatých dolech udává Wilson (1972), s. 66. G. Findlaye cituje Bundy (1979), s. 242.

S tezí, že rozvoj bohatých zemí na Západě je zrcadlovým obrazem nerozvinutých zemí ve zbytku světa, přišel původně Wallertsein (1974–2011), i když na rozdíl od nás zdůrazňuje zcela jiné mechanismy.

Kapitola 10

ŠÍŘENÍ PROSPERITY

V této kapitole silně stavíme na předchozím výzkumu se Simonem Johnsonem a Davidem Contonim, viz Acemoglu, Johnson a Robinson (2002) a Acemoglu, Cantoni, Johnson a Robinson (2010, 2011).

Naše pojednání o vývoji raných institucí v Austrálii vychází ze zásadních prací Hirsta (1983, 1988, 2003) a Neala (1991). Původní rukopis přípisu určeného soudci Collinsovi je dostupný (díky Macquarie University Law School v Austrálii) na http://www.law.mq.edu.au/research/colonial_case_law/nsw/cases/case_index/1788/cable_v_sinclair/.

Macarthurovu charakteristiku Wentworthových stoupenců uvádí Melbourne (1963) na s. 131–32.

Naše pojednání o původu rodu Rothschildů vychází z Fergusona (1988); slova Mayera Rothschilda řečená jeho synovi viz tamtéž na s. 76.

Naše pojednání o vlivu Francouzů na evropské instituce pochází z: Acemoglu, Cantoni, Johnson a Robinson (2010, 2011), kde je také seznam literatury. Dolye (2002) uvádí standardní přehled Velké francouzské revoluce. Informace o feudálních poplatcích v hrabství Nasavsko-Usingen viz Lenger (2004), s. 96. Ogilvie (2011) nabízí přehled historického vlivu cechů na rozvoj Evropy.

Životopis Ókuba Tošimičiho zpracoval Iwata (1964). Osmibodový plán Sakamota Rjúmy uvádí Jansen (2000) na s. 310.

Kapitola 11

SPIRÁLA ÚSPĚCHU

Naše pojednání o Černém zákoně vychází z Thompsona (1975). Zápisky Baptista Nunna z 27. června jsou tamtéž na s. 65–66. Ostatní citace jsou z kapitoly o vládě zákona na s. 258–69, která stojí za přečtení celá.

Náš přístup k demokratizaci Anglie vychází z: Acemoglu a Robinson (2000a, 2001 a 2006a). Projev hraběte Greye je citován podle Evanse (1996), s. 223. Stephensonovu glosu o demokracii cituje Briggs (1959), s. 34. Thompsonův citát je z: Thompson (1975), s. 269.

Celý text Charty lidu uvádí Cole a Filson (1951).

Citát z Burkeho pochází z: Burke (1790/1969), s. 152.

Lindert (2004, 2009) je základní práce o koevoluci demokracie a veřejné politiky v posledních dvou stech letech.

Keyssar (2009) je základní úvod do evoluce politických práv ve Spojených státech. Vanderbilt je citován podle Josephsona (1934), s. 15. Text Rooseveltova projevu je dostupný na www.theodore-roosevelt.com/sotul.html.

Citát Woodrowa Wilsona je uveden v: Wilson (1913), s. 286.

Text Hovorů u krbu prezidenta Roosevelta je dostupný na miller-center.org/scripps/archive/speeches/detail/3309.

Údaje o funkčním období soudců Nejvyššího soudu v Argentině a ve Spojených státech uvádí Iaryczower, Spiller a Tommasi (2002). Helmke (2004) obsahuje historii obsazování soudu vlastními přívrženci v Argentině a výroky soudce Carlose Fayta.

Kapitola 12

SPIRÁLA NEÚSPĚCHU

Tato kapitola se silně opírá o náš teoretický a empirický výzkum setrvačnosti institucí, zvláště o tyto publikace: Acemoglu, Johnson a Robinson (2005b) a Acemoglu a Robinson (2008a). Heath (1972) a Kelley a Klein (1980) jsou zásadní práce o aplikaci železného zákona oligarchie v bolivijské revoluci r. 1952.

Citace dokumentů Britského parlamentu, viz House of Commons (1904), s. 15. Ranou politickou historii Sierry Leone po získání nezávislosti dobře zpracovává Cartwright (1970). I když se vysvětlení důvodů, proč Siaka Stevens zrušil provoz na trati, různí, jako hlavní se uvádí izolace území Mendů. V tomto vycházíme z Abrahama a Sesaye (1993), s. 120; Richardse (1996), s. 42–43; a Daviese (2007), s. 684–85. Reno (1995, 2003) je nejlepší pojednání o Stevensově režimu. Údaje o zemědělských obchodních agenturách pocházejí od Daviese (2007). O zavraždění Sama Bangury viz Reno (1995), s. 137–41. Jackson (2004), s. 63, a Keen (2005), s. 17, píše o čtení zkratk ISU a SSD.

Bates (1981) přináší zásadní analýzu toho, jak obchodní agentury zničily produktivitu zemědělství v postkoloniální Africe. O tom, jak politické kontakty na náčelníky určovaly vlastnická práva na půdu v Ghaně, viz Goldstein a Udry (2009).

Vztahy mezi politiky v roce 1993 a conquistadory, viz Dosal (1995), kap. 1, a Casaús Arzú (2007). Naše pojednání o politice Consulado de Comercio vychází z Woodwarda (1966). Výrok prezidenta Barriose uvádí McCreery (1994), s. 187–88. Naše pojednání o režimu Jorge Ubica pochází od Griebe (1979).

Naše pojednání o zaostalosti jihu USA vychází z: Acemoglu a Robinson (2008b). Na téma rozvoje otrokářské ekonomiky před občanskou válkou viz Wright (1978), a o nedosta-
tečné industrializaci viz Bateman a Weiss (1981). Fogel a Engerman (1974) nabízejí
odlišnou a kontroverzní interpretaci. Wright (1986) a Ransom a Sutch (2001) podávají
přehled, do jaké míry se jižanská ekonomika skutečně změnila po roce 1865. Kongres-
mana George Washingtona Juliana cituje Wiener (1978), s. 6. V téže knize se nachází
analýza přetrvávání jižanských elit z řad majitelů půdy po občanské válce. Naidu (2009)
zkoumá vliv zavedení daně z hlavy a testů gramotnosti na jižanské státy v 90. letech 19.
století. Citace W. E. B. Du Boise pochází z jeho knihy, Du Bois (1903), s. 88. Paragraf
256 alabamské ústavy lze nalézt na [www.legislature.state.al.us/CodeOfAlabama/Consti-
tution/1901/CA-245806.htm](http://www.legislature.state.al.us/CodeOfAlabama/Consti-
tution/1901/CA-245806.htm).

Alston a Ferrie (1999) pojednávají o tom, jak jižanští politici blokovali federální legislativu,
která měla podle jejich názoru ničit tamní ekonomiku. Woodward (1955) je zásadní pře-
hled o postavě Jima Crowa.

Přehled etiopské revoluce podává Halliday a Molyneux (1981). O polštářích pro císaře píše
On the Emperor's cushions, see Kapušcinński (1983). Citáty Dawita Wolde Giorgise po-
cházejí z jeho knihy, Dawit Wolde Giorgis (1989), s. 49 a 48.

Kapitola 13

PROČ STÁTY SELHÁVAJÍ DNES

Zpráva BBC o Mugabeho výhře v loterii, včetně veřejného prohlášení Zimbank, viz news.bbc.co.uk/2/hi/africa/621895.stm.

Naše pojednání o vládě bělochů v Rhodesii viz Palmer (1977) a Alexander (2006). Meredith
(2007) nabízí dobrý přehled novější politiky v Zimbabwe.

Naše pojednání o občanské válce v Sieře Leone vychází z Richardse (1996), Truth and Recon-
ciliation Commission (2004) a Keena (2005). Analýzu publikovanou v novinách hlavního
města Freetown v r. 1995 cituje Keen (2005), s. 34. Text RUF „Stezky k demokracii“ je
dostupný na www.sierra-leone.org/AFRC-RUF/footpaths.html.

Svědectví mladíka z Geomy cituje Keen (2005), s. 42.

Naše pojednání o kolumbijských ozbrojencích vychází z: Acemoglu, Robinson a Santos
(2010) a Chaves a Robinson (2010), kteří se silně opírají z rozsáhlé práce kolumbijských
vědců, zvláště Romera (2003), eseje Romera (2007) a Lópeze (2010). León (2009) je do-
stupný a vyvážený popis povahy současných konfliktů v Kolumbii. Zásadní je také web
týdeníku Semana, www.verdadabierta.com/. Všechny citace pocházejí z: Acemoglu, Ro-
binson a Santos (2010). Text smlouvy mezi Martínem Llanosem a starostou departamentu
Casanare je dostupný ve španělštině na [www.verdadabierta.com/victimarios/los-jefes/714-
-perfil-hector-german-buitrago-alias-martin-llanos](http://www.verdadabierta.com/victimarios/los-jefes/714-
-perfil-hector-german-buitrago-alias-martin-llanos).

Původ a důsledky El Corralita dobře vysvětluje v sérii článků časopis Economist, dostupné
na www.economist.com/search/apachesolr_search/corralito.

O roli vnitrozemí v rozvoji Argentiny viz Sawers (1996).

Hassig a Oh (2009) poskytují vynikající, hodnotnou zprávu o životě v Severní Koreji. Ve
2. kap. popisují luxusní životní styl vůdců a v kap. 3 a 4 ekonomickou realitu obyčej-
ných obyvatel. Zpravodajství BBC o měnové reformě je dostupné na [news.bbc.co.uk/2/
hi/8500017.stm](http://news.bbc.co.uk/2/
hi/8500017.stm).

O Kimových zábavních palácích a spotřebě koňaku píše Post (2004) v kap. 12.

Naše pojednání o dětské práci při sklizni bavlny v Uzbekistánu vychází z: Kandiyoti (2008), dostupné na www.soas.ac.uk/ccac/events/cotton-sector-in-central-asia-2005/file49842.pdf. Citát Gulnaze je tamtéž na str. 290. Povstání v Andižonu viz International Crisis Group (2005). Popis volby Josefa Stalina v Sovětském svazu viz Denny (1937). Naše analýza klientelistického kapitalismu v Egyptě vychází z Sfakianakise (2004).

Kapitola 14

PRYČ Z VYJETÝCH KOLEJÍ

Naše pojednání o Botswaně vychází z: Acemoglu, Johnson a Robinson (2003), Robinson a Parsons (2006) a Leith (2005). Schapera (1970) a Parsons, Henderson a Tlou (1995) jsou zásadní práce na toto téma. Výrok vysokého komisaře Reye cituje Acemoglu, Johnson a Robinson (2003) na s. 96. Pasáž o třech náčelnících, kteří se vypravili do Anglie, vychází z Parsonse (1998) a všechny související citáty pocházejí z jeho knihy: Chamberlain, s. 206–7; Fairfield, s. 209; a Rhodes, s. 223. Schapera je citován podle jeho textu, Schapera (1940), s. 72. Citát Quetta Masireho pochází z jeho knihy, Masire (2006), s. 43. Etnické složení tswanských kmenů viz Schapera (1952).

Pojednání o změnách na Jihu USA vychází z: Acemoglu a Robinson (2008b). O přesunu obyvatel z Jihu USA viz Wright (1999); o mechanizaci sklizně bavlny viz Heinicke (1994). Slova „svbota poro mluvňý“ (v orig. „frdum foof spetgh“) cituje Mickey (2008), s. 50. Thurmondův projev z r. 1948 je převzat z www.slate.com/id/2075151/, kde je také audio-nahrávka. O Jamesi Meredithovi a univerzitě v Oxfordu, Mississippi viz Doyle (2001). O vlivu Zákona o občanských právech na volební účast černých voličů na Jihu USA viz Wright (1999).

O charakteru a strategii čínské politické transformace po Maově smrti viz Harding (1987) a MacFarquhar a Schoenhals (2008). Tengův výrok o kočce uvádí Harding, s. 58. První bod Kulturní revoluce uvádí Schoenhals (1996), s. 33; Maův výrok o Hitlerovi uvádí MacFarquhar a Schoenhals, s. 102; Chuovu tezi „Dvě všechna“ uvádí Harding, s. 56.

Kapitola 15

JAK POROZUMĚT PROSPERITĚ A CHUDOBE

Taj Kuo-fangův příběh viz Gregor (2010), s. 219–26, tamtéž v 1. kapt. je uvedena i historka o červeném telefonu. O vládní kontrole médií viz Pan (2008), kap. 9, a McGregor (2010), s. 64–69 a 235–62. Výroky o přístupu strany k podnikatelům uvádí McGregor (2010), s. 200–201 a 223. Komentáře premiéra Wen Ťia-pao o politických reformách v Číně viz www.guardian.co.uk/world/2010/aug/29/wen-jiabao-china-reform.

Teorii modernizace jasně vysvětluje Lipset (1959). Důkazy pro ni uvádí podrobně Acemoglu, Johnson, Robinson a Yared (2008, 2009). Výrok George H. W. Bushe je citován z news.bbc.co.uk/2/hi/business/752224.stm. Naše pojednání o činnosti nevládních organizací a zahraniční pomoci Afghánistánu po prosinci 2001 vychází z publikace Ghani a Lockhart (2008). K problematice zahraniční pomoci viz také Reinikka a Svensson (2004) a Easterly (2006).

Naše pojednání o makroekonomické reformě a inflaci v Zimbabwe pochází z: Acemoglu, Johnson, Robinson a Querubín (2008). Příběh organizace Seva Mandir uvádějí Banerjee, Duflo a Glennerster (2008).

Vznik Strany pracujících v Brazílii popisuje Keck (1992); o stávce v továrně Scânia viz kap. 4. Cardosův výrok je na s. 44–45; výrok Lulův na s. 65.

O snahách Fujimoriho a Montesinose ovládnout média viz McMillan a Zoido (2004), výrok o kontrole médií čínskou komunistickou stranou uvádí McGregor (2010), s. 69.

MAPKY

- Mapka č. 1: Mapa říše Inků a síť cest je převzata z: MURRA J. V., *Andean Societies before 1532*. In: *The Cambridge History of Latin America*, vol. 1, New York: Cambridge University Press, 1984. Mapa sběrné oblasti pro hornickou mitu je převzata z: DELL M., *The Persistent Effects of Peru's Mining Mita*. *Econometrica* 78:6, 1863–1903.
- Mapka č. 2: Hustota obyvatelstva v Americe v roce 1500 data jsou použita z: M. BRUHN M., GALLEGO F., *The Good, the Bad, and the Ugly: Do They Matter for Economic Development?* In: *Review of Economics and Statistics*, 2010.
- Mapka č. 3: Použitá data pocházejí z publikace Světové banky *World Development Indicators*, 2008.
- Mapka č. 4: Mapa rozšíření prasete divokého je zpracovaná podle OLIVER W. L. R., BRISBIN I. L., TAKAHASHI S. (1993), „The Eurasian Wild Pig (*Sus scrofa*)“, in: OLIVER W. L. R. ed., *Pigs, Peccaries, and Hippos: Status Survey and Action Plan*, Gland, Switzerland: IUCN, 1993, s. 112–21. Údaje o divokém skotu pocházejí z mapy rozšíření zubrů v: VAN VUURE C., *Retracing the Aurochs*. Sofia: Pensoft Publishers, 2005, s. 41.
- Mapka č. 5: Zpracovaná podle: ZOHARY D., HOPF M., *The Domestication of Plants in the Old World*. 3. vyd., New York: Oxford University Press, 2001, s. 56 (pšenice), s. 55 (ječmen). Rozšíření rýže podle: CHANG T. T. (1976), „The Origin, Evolution, Cultivation, Dissemination, and Diversification of Asian and African Rices“, *Euphytica* 25, 2010, s. 425–41, obr. 2, s. 433.
- Mapka č. 6: Mapa království Kuba vychází z: VANSINA J., *The Children of Woot*. Madison: University of Wisconsin Press, 1978, map. 2, s. 8. Mapa Konga podle VANSINA J., *Equatorial Africa Before the Nineteenth Century*. In: CURTIN P., FEIERMAN S., THOMPSON L., VANSINA J., *African History: From Earliest Times to Independence*. New York: Longman 1995, map. 8.4., s. 228.
- Mapka č. 7: Použité údaje pocházejí ze systému OLS Obranného meteorologického satelitního programu (DMSP-OLS), který dodává snímky Země v noci, zachycené mezi 20:00 a 21:30 hod. místního času z výšky 830 km (www.ngdc.noaa.gov/dmsp/sensors/ols.html).
- Mapka č. 8: Sestavená na základě údajů z: BLUM J., *The End of the Old Order in Rural Europe*. Princeton: Princeton University Press, 1998.
- Mapka č. 9: Upraveno podle mapy v publikaci COLIN M., PARKER G., *The Spanish Armada*. London: Hamilton, 1988, s. i–ii, 243.
- Mapka č. 10: Upraveno podle: MARTIN S., GRIBE N., *Chronicle of the Maya Kings and Queens: Deciphering the Dynasties of the Ancient Maya*. London: Thames and Hudson, 2000, s. 21.
- Mapka č. 11: Upraveno podle KISHLANSKY M. A., GEARY P., O'BRIEN P., *Civilization in the West*. New York: HarperCollins Publishers, 1991, s. 151.
- Mapka č. 12: Přehled somálských kmenových rodin upraven podle: LEWIS I. M., *A Modern History of Somalia*. Oxford: James Currey, 2001; mapa Aksumské říše upravená podle: SHILLINGTON K., *History of Africa*. 2. vyd., New York: St. Martin's Press, 1995, s. 69.
- Mapka č. 13: WALTON J. R., *Changing Patterns of Trade and Interaction Since 1500*. In: DODGSHON R. A., ed. *An Historical Geography of Europe*. Oxford: Oxford University Press, 1998, fig. 15.2, s. 326.
- Mapka č. 14: Upraveno podle: REID A., *Southeast Asia in the Age of Commerce, 1450–1680: Volume 1, The Land Below the Winds*. New Haven: Yale University Press, 1988, s. 9.
- Mapka č. 15: Údaje pocházejí z: NUN N., *The Long Term Effects of Africa's Slave Trades*. *Quarterly Journal of Economics* 123, č. 1, 2008. s.139–176.
- Mapka č. 16: Vychází ze dvou map – pro Jižní Afriku: CHRISTOPHER A. J., *The Atlas of Changing South Africa*. London: Routledge, 2001, s. 31; pro Zimbabwe: PALMER R., *Land and Racial Domination in Rhodesia*. Berkeley: University of California Press, 1977, s. 245.

- Mapka č. 17: Upraveno podle: GRAB A., *Napoleon and the Transformation of Europe*. London: Palgrave Macmillan, 2003, s. 17 a 91.
- Mapka č. 18: Použitá data pocházejí ze sčítání lidu v USA v r. 1840, ke stažení na stránkách National Historical Geographic Information System: www.nhgis.org.
- Mapka č. 19: Použitá data pocházejí ze sčítání lidu v USA v r. 1880, ke stažení na stránkách National Historical Geographic Information System: www.nhgis.org.
- Mapka č. 20: ACEMOGLU D., ROBINSON J. A. a SANTOS R. J., *The Monopoly of Violence: Evidence from Colombia*, 2010, dostupné z: cscholar.harvard.edu/jrobinson/files/jr_formationofstate.pdf.